Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРЛА

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlай обкома,
Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Советеи, Министрий Советеи орган
(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газета арадувл 1923 шера денз • ШОАТТА, 24 февраль, 1973 шу. • № 24 (5287). Мах 2 кеп-

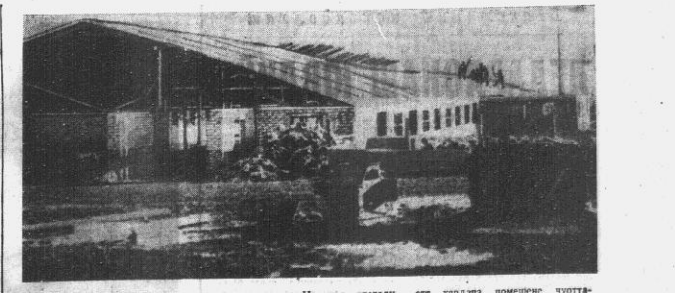

Шен-лерча дегlаухйа латт Ачхой-Мартана районера «Лермонтовский» совхоза хьайбай бохкам. Хьалбай боахаме автоматизаци механизацин шерра юкъеъхьаяча хенч хьайбашта хьалъеи йолча пommешеш а тинош хила езз. Из дика кхетазу совхоза кулгалхоша.

Коатар - Юртарча шурий-товарни фермее хьалъеш я бiъ мукарlгlагlа доахаи латтарздолда йоахкха капиталин коровник. Уах шера кхы а кхо бlаь совгlа

етт кердача пommешеш чуоттабергба.

СУРТА ТIА: Коатар-Юртарча фермее хьалъеш йолча кердa коровник.

Т. АРЧАКОВА сурт.

СИХАГlА, ДУКХАГlА, ДАРЕГlА

«1973 шера хьанна боахама план ханал хьалха нхоачашъера промышленносто, гlишлошъеча, транспорта болхлоша Юрригсоюзни социалистически яхь йоаргавлрах» бела КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК социм кьоабалеь тlа а кийца хьинар айдинна кхъхьеташ бе Нохч-Гlалгlайн гlишлошъераш.

Сихагlа хьалъьяхха езача обьенташта материальним кхъхьагинен ресурсаш тlаерзяра а болх зргабьяка тавбара а чотах уях шера нерда производственни мощносташ, нах чубаха цlенош, культурно - бытовой коммунальним обьекташ, школаш, берий учебни-денеш, больницаш хьалъяра хаваш лоацье, гlишлой-монтажник балхаш дара 1973 шера план 27 декабре нхоачашъе йоргl цар. Лоацье аьча, уях шера 150 миллион сома маьха гlишлой-монтажник балхаш де дезаш да республикина.

Из Iапьамате бехнтехаме а чоалхане а денхар нхоачашдуьргдаш кхъхьанца денз болх лерттlа вlашгlехьа ца бевкинча, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша тlаийца сецна политически денхараш нхоачашдара бергдта Гlишлошъераш оарцаГlа цца бильча а ерриггача гочеташ кхетамца пайда ца иlцача а.

Ййслагlча пятилетка хоадабабеш дола нхоалгlа шу дина дlадолаьдьд СССР-н Нохч-Гlалгlайчен автономни хьаль 50 шу дзарца сийна йьрчача яхье КПСС ЦК, СССР Лаккехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, ВЦСПС Юбилейни знак еннача «Чечингсельстрой» треста сий долча мелленгтиво, дукхичча цlеранна денз дина кхъхьагаш хьабоагlача «Чечингушпромстрой» гlишлошъева управленне болхлоша, «Чечингстрой» треста, № 7 йолча треста МУС-а, Нохч-Гlалгlай гlишлошъева управленна чуйоагlача цхьаьяча гlишлой-монтажник управленеша, ихьыйолча коллективаша.

Массаза а санна денхий толамаш доахаш кхъхьагаш а а гlорвалина гlишлошъер, Социалистически Къхьегама Турпал Ш. Хадзиев нерте латта № 4 йолча гlишлой-монтажник управлене комплексни бригада. СМУ-7 М. Астахова кулгалду намерщинний бригада, ихьбараш. Цар дика тlехнхочачышлй январь беттa план.

Къхьажаттача гlишлошъерий опыто кхъхьоч мел цца материалаш ханнаьча хьатlанхъуьча, наьха бола лерттlа вlашгlехьбанхха хевча, кхъхьегама дисциплина чоагlа йолча, механизмех бизза пайда эцача, социалистически яхь шерра йоаргlнайча, балха хана ихомбоча коллективаш ишгта толамаш даха йиш йолга.

Цхьабанхъа, гlишлой-монтажник организацей цхьаболча кулгалхоша цхьаннха а хlама дъьлаш соахка нийслуш хинна нхоачан боацаеш балха юкъера дlадехара. Масала, 1972 шера ца эцаш йисар 25 миллион сома маьха капиталин вложени, шера дьяьча гlишлой-монтажникни балхашта хьаьхьамадь 18 миллион сом. Керттера фондаш бола бе йолалиlттара план 58 процент шера нхоачашъьяр. 83 гlишлой-монтажник организацеех планах доаргlхlалнзар 32 упвлени. Из бехьан делаш хьаьлъа ца йоалаш йисар лоархlаме производственни обьенташ. Алхха гезменцашта хьа ца нхоачаш дицар 10 ээар квадратни метр нах чубаха цlенош.

Гlулаенхаш дунха тоаденнадар уях шера а. Подрядни балхаш дара байнача бетта план нхоачашъьяр республика гlишлошъера. Фуд цун бальян? Из дг ган замолаьк бела бара гlишлой обьенташ нийн ца яр, нъахьбгтъеи производственни дисциплина во хилар, механизмехи транспортаи лерттlа пайда ца эцар, денна деш нхоачашдара хьалхара кулгалхой бехнтехкам мелбалар. Дунха маттигаш нийслу йнстейоахаргьа аьнна промышленни обьенташ а мах чубаха цlенош а хьалдаь ца доахаш. Хlанзчуп пхи шу хьалха Грозне хьалье йолалиlй йонкхийча автобусаеш лаьрча гаран. Цу хана денз хьахийдача аччан нхоалгlгlа дешъаь, шера пайда нийслеш уххаза. Хlара шера ший дош нхоачашдаш № 131 йолча гlишлой-монтажник поезда коллентиво (начальник нов. Ярвута, парторганизаце секретарь нов. Асриян). Цу тайпана факташ кхы а йоалаш йиш я.

Дунха ха йоаццаш хиннача республика партийно-боахама актива собране дlадийхар капитальни гlишлошъера тоадегга, гlишлой-монтажник организацей нулгалхой бехнтехкам лаьнбелга, уях шера план а социалистически денхараш а дизза нхоачашдар Iаоацдегга.

Хьатlайоагlаш латт бlаьсти. Гlишлош хьалъяра чоагlа аьтув болаш ха я из. Цудухь гlишлой-монтажник управленей кулгалхоша, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша дергга а де деза Iай данза дисар ихьаметтаоттадара. Бизза пайда аца бе-ца хlара балха сахьатхх. Тlаййца социалистически денхараш нхоачаш а дош пятилетка хоадабебе доза шу чанхдаьнхар ший мерттера денхар лаьрхlа деза хlара участка, кмена, бригада коллективе.

Къьсста теркам тlабахийта беза болхлой, гlишлон техника, механизмаш, паччхьалкхено хьаьхийца ахча, материалаш сихагlа хьалъьяхха езача обьенташта тlаерзяра.

Цхаддаш къовсам лоаттабе беза «Хаьнца боахама производства резервеех дизагlа пайда эзареи экономи режим «Iоагlъерен» хьакъеъхьара КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Пиесмес дlадехарш дизза нхоачашдара. Хlаман нхомбар, экономе режим «Iоагlъер». къьсстаи гlиллин парда тlа вlашгlехьбанхкар, хьалхалаттарий опыт массанена дlайбовзйтар — гlишлой организацей кулгалхой, партийни, профсоюзни, комсомольски организацей сийлен денхар.

Партийнни профсоюзнни организацоша уях деношка къьсстта теркам тlабахийта беза ййслагlча пятилетка нхоалгlгlа шера планаши социалистически денхараши нхоачашдара хlара гlишлонха сарцагlаанхкара, царна юкъе шерра социалистически яхь йоаргавлрах.

НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР РАЙОННИ (ГОРОДСКОЙ) ХАЛКЪА СУДИЙ ХАЛКЪА ЗАСЕДАТЕЛАШ ХАРЖАРА ИТОГЕХ БОЛА ХОАМ

«Нохч - Гlалгlай АССР-е гlолла РСФСР районни (городской) халкъа судий халкъа заседателаш хоржаш хоржамаш дара хлнаха долча 1972 шера 15 декабеpча Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиума Мисзера хьежжа Нохч-Гlалгlай АССР территоре тlа 1973 шера 18 февраль хоржамаш хилар РСФСР районни (городской) халкъа судий халкъа заседателаш хоржаш.

Республика городашкеи юрташкеи, предприятешка, учреждеченка, колхозашка, совхозашка, гражданаш бахьана моттигашка 1039 юкъара собрани а яь. 2465 халкъа заседатель харжаш.

Хержача халкъа заседателех 42,81 процент болхий, 6,5 процент колхозхой, 51,36 процент халкъах, 43,5 процент КПСС членаш чlеналла кандидаташ ба. Берригача халкъа заседателех 53,54 процент духьышха хержа ба.

Дика вlашгlехьбанкха, бокъонца РСФСР Конституцеа, РСФСР судостроительства Законица, РСФСР районни (городской) халкъа судаш харжарах йолча Положенеча хьежжа чакхдаьнаш халкъа заседателий хоржамаш.

Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиум.

ТОРЖЕСТВЕННИ СОБРАНЕШ

МОСКВЕ

Шей деде кийчьаьл Советски Эскарн Центральни театр. 22 февралe Советски Эскарен Пленарни Совета Президиумо, Совет Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК социм кьоабалеь тlа а кийца хьинар айдинна кхъхьеташ ба Нохч-Гlалгlайчен гlишлошъераш.

Президиуме ба — КПСС Центральни ревизиони комиссе председатель Г. Ф. Сизов, СССР оборона министр, Советски Союза Маршал А. А. Гречко, Советски Эскарен Пленум-Форда Флотен Керттерча политически управленне начальник эскара - инарал А. А. Епишев, кхыбараш.

Догlаш, гlоздаьнна, хержар собрание дожъкъашхоша КПСС ЦК Политбюро шоай сийлен президиуме.

Дьхье лоргеарашка дlайха моаршал луш къамъаьлш дир «Берец» яхача московски завода нlалачиаш, Коммунистически къхьегама, удорнича П. Богданоича, ВЛКСМ ЦК секретара Л. И. Матвеева, Социалистически Къхьегама Турпала академика Н. М. Жаворонкова.

Парте кхолла вай Герзашшара низани Сийлаь - бокхача Октябра карагlдамнар, машар, социализм тешаме лоргеел латта 55 шу дьшнад, аьлар СССР оборона министра заместитела эскара инарала С. К. Курюткина. Герзяшшара низаш хьакхелача доза 55 шу дизар вай дезду парте XXIV съездел КПСС ЦК декабрьски Пленуми решенеюен СССР хьаьл 50 шу дизарна хетаьлъ торжественни собране КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева яьча докладон къхьегамеи политически хьинар чlоагlа айдьяча хьалашка.

Торжественни собране дожъкъашхоша массане ц цхьа барт а болаш КПСС Центральна Комитетера, СССР Лаккехьарча Советa Президиумера, Министрий Советага дола моаршала письмо тlаййлар.

(ТАСС).

ГРОЗНЕ

Селлан Грозненски гарнизонни эскарий Цlагlа г. Грозне кхъхьамхой янхаий Советски Эскарен Пленум-Форда Флотен 55 шу дlадарь, хетаьлъ торжественни собрани хилар.

Дlаьддаь тlоарзяра а тохаш тlаййлар собране дожъкъашхоша сийлен президиуме КПСС ЦК Политбюро харжа аьнца енна предложени.

Гулбенна рашн Советски Герзашшарта Низий 55 шу дизарца дег тlара дьяьлъа бийлар Нохч-Гlалгlай обкома секретара М. А. Дорохова.

Цу дезача ден хетаьлъ доклад йиго Д. А. Леонова.

Эскарий Цlен трибуна тlара иштта къамъаьлш дир города кхъхьегарской викалина. Советски Герзашшарча Низий вспрашша, кьоначу грозненцаша. Цуьа тlеэлаГlа торжественни собране дожъкъашхоша цlейий хетадь доккха концерт оттадир.

НОВ, Е. А. ПАНКОВАЙНА
НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР
ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА
ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН
ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР
ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА
ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Планови органаша дуккхаза шерашка, беркате болх бараяи ява дийнаь денз шоиэтхье итт шу дизарца дувзаделнен Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика Лакехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лоаца ПАНКОВА Елена Александровнана Нохч-Гlалгlай АССР Госплана председателта заместителе.

Нохч-Гlалгlай АССР
Лаххехьарча Совета
Президиума председатель
К. ОЗДОЕВ.
Нохч-Гlалгlай АССР
Лаккехьарча Совета
Президиума секретарь
Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1973 шера 19 февраль.

НОВКЪОСТА Г. ГУСАКА ЛЕНИНА ОРДЕН ЯЛАР

ПРАГА, 22 февраль (ТАСС). КПЧ ЦК-ас, ЧССР президенten правительстван вехарах Чехословакие къьлъеигахошна февральски котало яьккха 25 шу дизар дедлеча дакъа-лаца ваха КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев тахан Праге хьаьчар. Прага керттерча вокзале везача советски къьяьша накъабаьхьа бар КПЧ ЦК Генеральни секретарь Г. Гусак, ЧССР Президент Л. Свобода, ЧССР правительства Председателн Л. Штроугал, ЧССР Федеральни собрание Председателн А. Индра, ЧССР кхыбола кулгалду деятелаш.

Нахъабаьхьаяраша юкъе бар ЧССР-ера СССР посол С. В. Червоненко, чехословакера советски уpежденеи ваиалаш.

* * *

ПРАГА, 22 февраль. (ТАСС). Тахан новостаташка долча безамаша Пражски граде КПЧ ЦК Генеральни секретара новкъоста Г. Гусака Ленина орденан дlеслар КПСС ЦК генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева. Г. Гусака из сий дола совгlат дениад Советски Союзен Чехословакен халкъаьша юкъера вежарий доттагlаша цхьана леладу гlулакхаш дегlаодоладелча докхка дакъа лацара, машарн социализмни чlоагlъара гlулакха докхний хlамаш карагlдувзларах, ваьча дийнаьх денз 60 шу дизарца дувзаделна.

КПЧ-ен дунен халкъашта юкъерча коммунистически болам кемен вокхгача деятелна деза советски совгlат дlаделарах вежарашъера хьа болча цни парте цхьоагlони уж ахтаиларен бокъонца і дола цlей, советско-чехословацки доттагlаца цlей хилар.

Гранда Исторически зале совгlат дlаделар дездена бар ЧССР Президент Л. Свобода, ЧССР правительства Председатель Л. Штроугал, ЧССР Федеральни собране Председатель А. Индра, КПЧ ЦК Президиума членаш членала кандидаташ В. Биляк, К. Гофман, П. Историый, А. Капек, И. Ленарт, П. Цолотка, В. Гула, М. Грушкович, КПЧ ЦК секретараш Я. Фойтик, О. Швестка, КПЧ Центральни контрольно-ревизионни комиссе председатель М. Якеш. Иштта цига бар ЧССР-ера СССР посол С. В. Червоненко а кхыбараш.

Орден Ленина хьажа кхетаьлъ Л. И. Брежнева къамъаьл дир.

НОВКЪОСТА Л. И. БРЕЖНЕВА КЪАМАЬЛ

Деза новкъостий, доттагlий!

Дукха ха йоаццаш вежарашца долчу Чехословакие коммунисташа, къьхьегамхоша белгалдаьккхар Чехословаке Коммунистически парте Центральни Комитета секретарь новкъост Густав Гусак вай 60 шу дизар. Из ди тха мехка а белгалдаьккхад. Праге оача енача доттагlаьа вигаш хlор-ду сона новкъост Гусак гуччахь дакъьала вуьца в СССР Лаккехьарча Совета Президиумо тlаэлиларгlа тха паччхьалкхен дlаделча совгlат — Ленина орден дlавла а.

Новкъост Гусак революционни подпольь чакхбьнича, фашизман кухьлаа лаьттача къоначу къьнаре дакъа лаьцча, халкъа lаьлал доаккхача хьалхалъатта, керда, социалистически общество къьлъеш хиннаеч хьалхара боахачеч чехословакин коммунистий спlлахьа пlеидах ва. Цу берригача боккхаеч чоалхаченеч наькъа тlа из дина белгалдийнав коммунистически идеалашта тешаме хиларца, чlоагlен кlошах-чал долаш, организаторски талант йолаш хиларна. Уж гlулакхан Комитето политически хьал толдара доакъьккхкхача балха керттера доакъьоч цlай вай мехкаштеч хлкъьашгтен юкъера гlулакхаш традиционно белгалдоаккхан хинна доттагlаца вежарашца цхьана денз гlулакхашн кохдоттадар лиар. Цудухь цу гlулакха тlара лоархlаме элемент — вай партеша юкъе тоссадана вlашгlехьа ца йоаццаш. Цо шоашка ала пурам да сона, деза доттагlий, боъсонна иу тайпара доза гlулакхадг тха новкъостана Гусакацен КПЧ ЦК-ярча цун гlоичащцен хиларг а уж гlулакхашца хьаьлъа. Из дика кхетазу совхоза кулгалхоша.

Коатар - Юртарча шурий-товарни фермее хьалъеш я бiъ мукарlгlагlа доахаи латтарздолда йоахкха капиталин коровник. Уах шера кхы а кхо бlаь совгlа

етт кердача пommешеш чуоттабергба.

СУРТА ТIА: Коатар-Юртарча фермее хьалъеш йолча кердa коровник.

Т. АРЧАКОВА сурт.

СИХАГlА, ДУКХАГlА, ДАРЕГlА

«1973 шера хьанна боахама план ханал хьалха нхоачашъера промышленносто, гlишлошъеча, транспорта болхлоша Юрригсоюзни социалистически яхь йоаргавлрах» бела КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК социм кьоабалеь тlа а кийца хьинар айдинна кхъхьеташ бе Нохч-Гlалгlайн гlишлошъераш.

Сихагlа хьалъьяхха езача обьенташта материальним кхъхьагинен ресурсаш тlаерзяра а болх зргабьяка тавбара а чотах уях шера нерда производственни мощносташ, нах чубаха цlенош, культурно - бытовой коммунальним обьекташ, школаш, берий учебни-денеш, больницаш хьалъяра хаваш лоацье, гlишлой-монтажник балхаш дара 1973 шера план 27 декабре нхоачашъе йоргl цар. Лоацье аьча, уях шера 150 миллион сома маьха гlишлой-монтажник балхаш де дезаш да республикина.

Из Iапьамате бехнтехаме а чоалхане а денхар нхоачашдуьргдаш кхъхьанца денз болх лерттlа вlашгlехьа ца бевкинча, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша тlаийца сецна политически денхараш нхоачашдара бергдта Гlишлошъераш оарцаГlа цца бильча а ерриггача гочеташ кхетамца пайда ца иlцача а.

Ййслагlча пятилетка хоадабебе дола нхоалгlа шу дина дlадолаьдьд СССР-н Нохч-Гlалгlайчен автономни хьаль 50 шу дизарца сийна йьрчача яхье КПСС ЦК, СССР Лаккехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, ВЦСПС Юбилейни знак еннача «Чечингсельстрой» треста сий долча мелленгтиво, дукхичча цlеранна денз дина кхъхьагаш хьабоагlача «Чечингушпромстрой» гlишлошъева управленне болхлоша, «Чечингстрой» треста, № 7 йолча треста МУС-а, Нохч-Гlалгlай гlишлошъева управленна чуйоагlача цхьаьяча гlишлой-монтажник управленеша, ихьыйолча коллективаша.

Массаза а санна денхий толамаш доахаш кхъхьагаш а а гlорвалина гlишлошъер, Социалистически Къхьегама Турпал Ш. Хадзиев нерте латта № 4 йолча гlишлой-монтажник управлене комплексни бригада. СМУ-7 М. Астахова кулгалду намерщинний бригада, ихьбараш. Цар дика тlехнхочачышлй январь беттa план.

Къхьажаттача гlишлошъерий опыто кхъхьоч мел цца материалаш ханнаьча хьатlанхъуьча, наьха бола лерттlа вlашгlехьбанхха хевча, кхъхьегама дисциплина чоагlа йолча, механизмех бизза пайда эцача, социалистически яхь шерра йоаргlнайча, балха хана ихомбоча коллективаш ишгта толамаш даха йиш йолга.

Цхьабанхъа, гlишлой-монтажник организацей цхьаболча кулгалхоша цхьаннха а хlама дъьлаш соахка нийслуш хинна нхоачан боацаеш балха юкъера дlадехара. Масала, 1972 шера ца эцаш йисар 25 миллион сома маьха капиталин вложени, шера дьяьча гlишлой-монтажникни балхашта хьаьхьамадь 18 миллион сом. Керттера фондаш бола бе йолалиlттара план 58 процент шера нхоачашъьяр. 83 гlишлой-монтажник организацеех планах доаргlхlалнзар 32 упвлени. Из бехьан делаш хьаьлъа ца йоалаш йисар лоархlаме производственни обьенташ. Алхха гезменцашта хьа ца нхоачаш дицар 10 ээар квадратни метр нах чубаха цlенош.

Гlулаенхаш дунха тоаденнадар уях шера а. Подрядни балхаш дара байнача бетта план нхоачашъьяр республика гlишлошъера. Фуд цун бальян? Из дг ган замолаьк бела бара гlишлой обьенташ нийн ца яр, нъахьбгтъеи производственни дисциплина во хилар, механизмехи транспортаи лерттlа пайда ца эцар, денна деш нхоачашдара хьалхара кулгалхой бехнтехкам мелбалар. Дунха маттигаш нийслу йнстейоахаргьа аьнна промышленни обьенташ а мах чубаха цlенош а хьалдаь ца доахаш. Хlанзчуп пхи шу хьалха Грозне хьалье йолалиlй йонкхийча автобусаеш лаьрча гаран. Цу хана денз хьахийдача аччан нхоалгlгlа дешъаь, шера пайда нийслеш уххаза. Хlара шера ший дош нхоачашдаш № 131 йолча гlишлой-монтажник поезда коллентиво (начальник нов. Ярвута, парторганизаце секретарь нов. Асриян). Цу тайпана факташ кхы а йоалаш йиш я.

Дунха ха йоаццаш хиннача республика партийно-боахама актива собране дlадийхар капитальни гlишлошъера тоадегга, гlишлой-монтажник организацей нулгалхой бехнтехкам лаьнбелга, уях шера план а социалистически денхараш а дизза нхоачашдар Iаоацдегга.

Хьатlайоагlаш латт бlаьсти. Гlишлош хьалъяра чоагlа аьтув болаш ха я из. Цудухь гlишлой-монтажник управленей кулгалхоша, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша дергга а де деза Iай данза дисар ихьаметтаоттадара. Бизза пайда аца бе-ца хlара балха сахьатхх. Тlаййца социалистически денхараш нхоачаш а дош пятилетка хоадабебе доза шу чанхдаьнхар ший мерттера денхар лаьрхlа деза хlара участка, кмена, бригада коллективе.

Къьсста теркам тlабахийта беза болхлой, гlишлон техника, механизмаш, паччхьалкхено хьаьхийца ахча, материалаш сихагlа хьалъьяхха езача обьенташта тlаерзяра.

Цхаддаш къовсам лоаттабе беза «Хаьнца боахама производства резервеех дизагlа пайда эзареи экономи режим «Iоагlъерен» хьакъеъхьара КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Пиесмес дlадехарш дизза нхоачашдара. Хlаман нхомбар, экономе режим «Iоагlъер». къьсстаи гlиллин парда тlа вlашгlехьбанхкар, хьалхалаттарий опыт массанена дlайбовзйтар — гlишлой организацей кулгалхой, партийни, профсоюзни, комсомольски организацей сийлен денхар.

Партийнни профсоюзнни организацоша уях деношка къьсстта теркам тlабахийта беза ййслагlча пятилетка нхоалгlгlа шера планаши социалистически денхараши нхоачашдара хlара гlишлонха сарцагlаанхкара, царна юкъе шерра социалистически яхь йоаргавлрах.

НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР РАЙОННИ (ГОРОДСКОЙ) ХАЛКЪА СУДИЙ ХАЛКЪА ЗАСЕДАТЕЛАШ ХАРЖАРА ИТОГЕХ БОЛА ХОАМ

«Нохч - Гlалгlай АССР-е гlолла РСФСР районни (городской) халкъа судий халкъа заседателаш хоржаш хоржамаш дара хлнаха долча 1972 шера 15 декабеpча Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиума Мисзера хьежжа Нохч-Гlалгlай АССР территоре тlа 1973 шера 18 февраль хоржамаш хилар РСФСР районни (городской) халкъа судий халкъа заседателаш хоржаш.

Республика городашкеи юрташкеи, предприятешка, учреждеченка, колхозашка, совхозашка, гражданаш бахьана моттигашка 1039 юкъара собрани а яь. 2465 халкъа заседатель харжар.

Хержача халкъа заседателех 42,81 процент болхий, 6,5 процент колхозхой, 51,36 процент халкъах, 43,5 процент КПСС членаш чlеналла кандидаташ ба. Берригача халкъа заседателех 53,54 процент духьышха хержа ба.

Дика вlашгlехьбанкха, бокъонца РСФСР Конституцеа, РСФСР судостроительства Законица, РСФСР районни (городской) халкъа судаш харжарах йолча Положенеча хьежжа чакхдаьнаш халкъа заседателий хоржамаш.

Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиум.

НОВКЪОСТА Л. И. БРЕЖНЕВА КЪАМАЬЛ

Деза новкъостий, доттагlий!

Дукха ха йоаццаш вежарашца долчу Чехословакие коммунисташа, къьхьегамхоша белгалдаьккхар Чехословаке Коммунистически парте Центральни Комитета секретарь новкъост Густав Гусак вай 60 шу дизар. Из ди тха мехка а белгалдаьккхад. Праге оача енача доттагlаьа вигаш хlор-ду сона новкъост Гусак гуччахь дакъьала вуьца в СССР Лаккехьарча Совета Президиумо тlаэлиларгlа тха паччхьалкхен дlаделча совгlат — Ленина орден дlавла а.

Новкъост Гусак революционни подпольь чакхбьнича, фашизман кухьлаа лаьттача къоначу къьнаре дакъа лаьцча, халкъа lаьлал доаккхача хьалхалъатта, керда, социалистически общество къьлъеш хиннаеч хьалхара боахачеч чехословакин коммунистий спlлахьа пlеидах ва. Цу берригача боккхаеч чоалхаченеч наькъа тlа из дина белгалдийнав коммунистически идеалашта тешаме хиларца, чlоагlен кlошах-чал долаш, организаторски талант йолаш хиларна. Уж гlулакхан Комитето политически хьал толдара доакъьккхкхача балха керттера доакъьоч цlай вай мехкаштеч хлкъьашгтен юкъера гlулакхаш традиционно белгалдоаккхан хинна доттагlаца вежарашца цхьана денз гlулакхашн кохдоттадар лиар. Цудухь цу гlулакха тlара лоархlаме элемент — вай партеша юкъе тоссадана вlашгlехьа ца йоаццаш. Цо шоашка ала пурам да сона, деза доттагlий, боъсонна иу тайпара доза гlулакхадг тха новкъостана Гусакацен КПЧ ЦК-ярча цун гlоичащцен хиларг а уж гlулакхашца хьаьлъа. Из дика кхетазу совхоза кулгалхоша.

НОВКЪОСТА Г. ГУСАКА КЪАМАЬЛ

Веза новкъост Брежнев! Со чlоагlга дог тохадена ца КПСС Центральни Комитето, СССР Лаккехьарча Советa Президиумо, СССР правительства сай терк-ярах. Оаха чlоагlа хам беш долча, хьаьхьалера, денаелча, хьинарех ерригача советски халкъа хьаьлъа терригача советски халкъа тlехь а доахаш. аьнна дика дешаш|бахьан долаш. Ер совгlат Чехословакие Коммунистически парте гlулакхий лаккха мах бар санна, кхъхьегача тха деррига халкъа карагlдаьнарий мах бар санна соирал аз.

Баркал оал аз тхоай парте хьакхеъха, тха халкъа хьакхеъха дlайха дешаш аларах, уях тlехьхарча шеранца цар лоаттабеча хьовсаеш хьийгаеч кьаьнг лаккха мах барах. Тха парте Центральни Комитето ши - ди хьалхагlа итогаш бир 25 шера баьча баьхьа. Цудухь тlа а дакъа кюи оаха уж тахан хьо волча. Оаха чlоагlга сий деш тlаэи дунен халкъашта юкъерча арене Чехословакие Коммунистически парте лоархlамаш Iа баь мах. Из цхьана делалеча гlулакхий беь мах.

Е совгlат айса хьалача хана хет сона, ухххза мел баггача нов-

къосташа а ер КПЧ XIV съездо белгалдаь никъ лоргаГlа дlахо бахьан. Из - Чехословакин-денишна тешаме хиларе уйлеца, Чехословакие социализм лоргаГlа дегlахкулар духьа, чlоагlаца доттагlаца духьа дегlа-кхуалара, хlаьта шитта, хьалъьяхха КПЧ ЦК пленумо белгал мадаккхара, Советски Союза Коммунистически партеца цхьана Советски Союзен Чехословацки халкъашта юкъера массе оагlонраХьара гlулакхаш дlаи чlоагlа дарах а лоархlаш тlаэи дегlар.

Баркал-лаьа аз тхоай парте хьакхеъха, тха халкъа хьакхеъха дlайха дешаш аларах, уях тlехьхарча шеранца цар лоаттабеча хьовсаеш хьийгаеч кьаьнг лаккха мах барах. Тха парте Центральни Комитето ши - ди хьалхагlа итогаш бир 25 шера баьча баьхьа. Цудухь тlа а дакъа кюи оаха уж тахан хьо волча. Оаха чlоагlга сий деш тlаэи дунен халкъашта юкъерча арене Чехословакие Коммунистически парте лоархlамаш Iа баь мах. Из цхьана делалеча гlулакхий беь мах.

Е совгlат айса хьалача хана хет сона, ухххза мел баггача нов-

къосташа а ер КПЧ XIV съездо белгалдаь никъ лоргаГlа дlахо бахьан. Из - Чехословакин-денишна тешаме хиларе уйлеца, Чехословакие социализм лоргаГlа дегlахкулар духьа, чlоагlаца доттагlаца духьа дегlа-кхуалара, хlаьта шитта, хьалъьяхха КПЧ ЦК пленумо белгал мадаккхара, Советски Союза Коммунистически партеца цхьана Советски Союзен Чехословацки халкъашта юкъера массе оагlонраХьара гlулакхаш дlаи чlоагlа дарах а лоархlаш тlаэи дегlар.

Из дех хьогара ер деза совгlат бахьан долаш гогара цlеначи дег тlарех деза барка КПСС Центральни Комитетага, СССР Лаккехьарча Совета Президиумага, Советски правительствага дlайдлар а духьха цу накъьаца оаха, низани ца яхделш, Советски Союзанара доттагlаи чlоагlар духьа болх бергхларах, вай доттагlаи чlоагlдерги кlоарлдерги хиларах КПЧ Центральни Комитета, ЦК Президиума членийн секретарийн цlерагlа, ер сай цlерагlа тешаме болар а. Цунах лоархlаш оаха тхоай халкъ доахадар духьа социалистически общество дегlакхувлара алхха вlашгlехьа болга никъ.

Жоп ayча кепара новкъоста Г. Гусака дьк къамъаьл йоаргаш а тохаш тlаййлар.

Залерча КПЧ-ен Чехословацки паччхьалкхенги кулгалхоша, советски викалина дег тlара дьяьлъа дийнаь КПЧ ЦК Генеральни секретара деза совгlат.

(ТАСС).

ССР ОБОРОНА МИНИСТРА ПРИКАЗ

№ 55.

Москва.

1973 ш., 23 февраль.

Новкъостий, Советски Герзашшарча Низий Чемахой!

Новкъостий, запасеи отставкеи дола Эскарен Флотен ветеранаш!

Тахан вай халкъон цун тlемахочен чlоагlгlа дездеш белгалдоаккх Советски Эскарен Пленум-Форда Флотен 55 шу дизар.

Турпал тlема - нкъ хьабенаб Советий Мехка Герзашшарча Низина. Шина эскара кхолеш лаьт уж социалистически Дахьенга, коммунизма сийлахь-доккхача гlулакхага.

Гражданскн тlемен кхыча механик интернеционен шеранца къначча Цlеча Эскаро сийлеща чакхъьяккхар юхьханцара бирса экзанен. Герзашшарча Низина цlяккха боорlёоша сийле яьккхий шоашта Сийлахь - бокхача Даймехка тlема къовсамаша. Тахан фе латт уж дуккхача къанех йола Советски паччхьалкхе лораеш, машаеи социализми лораеш.

Советски Эскарен Пленум-Форда Флотен шоазтхье ихийттаалаГlа шера вай мехка кхъьегамхой накъабаьхьаяб массане а цхьатарра политически кхъьегамеи цхьана денз аЙденачча хьалашка. Болхлой классо, колхозни ахархошна, интеллигенше гlагlертта кхоачашъ парте XXIV съезла, КПСС ЦК декабрьски (1972 ш.) Пленуми решенеш. «Советски Социалистически Республикий Союза шоазтхье итт шу дизара хьакъеъхьа» КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева яьча доклада тlа оттадаь декхараш, шоай са цlа кходенш къовсам лоаттабу ййслагlча пятилетка кхоалгlгlа, хоалдамбеча шера заданеш кхоачашъер духьа.

Ах бlаь шера Советски Союза дегlаяра итогаша, экономика, культура дегlакхувлача, советски пабъха вахара боарам лаьрбеча дахьача доккхийча толамаша дегlаяра а. Цхьаьнга лаьхьехьа марксизма - ленинизма идеин толар, КПСС денински къамий политика, дегlрячача советски халкъий дохдрздовача дог тlаэлаьлеи доттагlаеи кхыбараш низ, моаххз сан, на чlоагlа цар цхьоагlо. Коммунистически партена гонахьа уж айхха кхотаалар.

Чlоагlен дерригача чакхйоакхкхан а пайда ца лоаттабе XXIV съездо оттайь машар- дlахо чlоагlбар духьа доаттабеча къовсама программа. СССР-ен кхыча социалистически мехкашъа къьлъеш-къьлъеш дунен уж гlехьхьера хана дукхха лоархlаме гlулакхаш чакхдаьхад дунен шоллаГlча тlемагара тlекхъедена кхаьча проблемаш къьстара, дика тоаьнй Европера политически климат. Вьетнамски халкъа бакъ гlулакх. котдалар, дунен тlа эгlара къеramеГlа дарех бола тlема кхуьрг дlабахьахро къьяьта - бакъду социализман машарен низаш чlоагlа хилар, керда торонаш куйлуй дунен хаькъашта юкъера кхохкам дlахо кlалбабара.

Цхьабакъда ,бlаргаш а дуьшадаь дагlа йиш яь вайга империализма лагерерча доалдеча гlозараша «низа позицера» политика чакхъьяь гlертлига ца дитача, шоашта дlаделлаьа тайпара цар дlахо а герз lоадеш латтача, агрессивни тlема блокаш чlоагlъеча хана. Хlанз а дlаделхаза да тlема кхераша кхьядоа кхуьрдаш а, вгlара хьалха Гаргарча Малбоалемера.

Цу хьалашка советски халкъ чlоагlга фе да. даим йоакхо ю цо мехка оборонни низи Герзашшарча Низий тlема низи чlоагlбара.

Эскарен Пленум лучни состено дохкхача хьинарца кхъьег кхарраца шера чоалхаеи ден-денна кхоачашъ ахкхамазара. Бlунашка тlема а политически а гlулакхаш lомадара тlагlертта кийчо ешлатт, массе метте социалистически яхь кхуьрг тlема техникин тlехлика lомаяри леларя духьа, говзалла цунах пайда эца тар духьа.

Боарам боацаш чlоагlа Дахьенга, ший халкъа, сийлахь-йоккхача ленински партена мутlахьа бофа советски тlемахоца тешамен пlеши кхоачашдеу тlема декхар, чlоагlду вежарашъа долча социалистически мехкий акхарашшара тlема доттагlаи, кийча ба уж социализмана карагlдьнарашъа лорадеш хьаштдолча минуте дlаотта.

Новкъостий салтийн матросаш, сержанташ а старшинаш ъ!

**Новкъостий

ЛЕДАРЛОНАШ ЮВЛИЙТ

Кlезига ха йисай кхашкара балхаш lаlдолалара.

Уьх лениношка тха газета рейдовн бригада хилар Сунженски района доаматашкъа ядача «Заветы Ильича» яхачен Орджоникидзе цlерагlенк колхозашна бlаьстан балхашта: машта кийчу яьй хьожаш.

Юрта боахама культуращ дlаюв лаьттан. кхача боахаминка сашна духха дене а, ну колхозашка тоъам болаш да. Масала, Орджоникидзе цlерагlа колхозе 160 гектара тlа ялата лаьрхlан 360 гектара тlа доаккъан хьажкlаш, 500 гектар совгlа баьшадараш, ялата-бобови, кхыйола культуращ дlае лерхl. Иштта культуращ дlае сашт ба «Заветы Ильича колхоза кхаа леладелаш а.

Пятилетка уьх лоархlамерча шиъда платц доаккъа культуращ дуккаеlа кхеара доккхий декхаш тlаийнад ц1 боахамаша. Бакъда, уж яхоачашдара лард йолладита лелара лел.

Пятилетка lадаллача шера доккхий декхараш тlадисса царна планагlа долгlачул кlезигlа яlаьт кхедараш. Паччахьалкхенна дlаделла лелаяь «Заветы Ильича» колхоза 417 тонн. Орджоникидзе цlерагlча колхоза 515 тонн ялат тlадисна.

Гектара хьувкъам лакхбар керттерча дакъе дика фу лоацача агротехнически хана лаьттах доллараех тийша да.

Из тlулаьк эпшта лаьт боахамашка? Дика да ала йиш ю. Ахкстерча колхоза уьх шера дlаде 12,6 тонн хьажкlа фу тоъ. Кона, гороха фу яхоачаш болаш лаш боахамашка. Тхо хиннача денош ка эпшш дола фу хьанна кабхаташ вlаштlехьдоахаш марз данар. Цул совгlа лаш хьагlардача фу кондиционин а дан. Цар шоаш кlепде лелара из. Цу балхага дукха ха дlагlоргlа. Цудухьа тlекъа на а тстташ махулла сихагlа фу хьа а ийца кlепде лела.

Орджоникидзе цlерагlча колхозе квартол 10 гектар, тхьамка 10 гектар, бьашаздараш 40 гектара тlа дlаде лаьрхlан. Из культуращ фу Хlоде долаш дан. Хlаттий тlехьагlа из эца дезаш да. Цу тlулаькх уж культуращ дlаюлгга тlехьадикхар хьерам ба.

Цул совгlа уьх шера яхоьккинца дlаде лаьрхlача тхьамкана цхьан бетта кхель рассада эш. Хlанзе из кийч на йича из дlаделга чоагlа тlекъалоргlа.

Хlаьта ишта Чоагlа тlехьадоах цу шин боахамо лоархlамера агротехнически пример — фуна молхан тохилга. Дlадуьча хан техача болгlа йайца бу лаш дакъа. Хlана аьча фух йоах-ка салоаяка хlамаш йоае ххеп молхай.

Иштта лелара лел. Бlаьстан кхашкара дlаюврgйола кхашка органически удобрени йохкlа. Орджоникидзе цlерагlча колхозе планагlа 5 хзар тонн дlаоза езаш йоах бlаь тонн йара хьашта дlеъвеш. Иштта кlезига тессай минеральни удобрени 1100 тех-тара тlа гурахьа дlаийнача ялата а. Минеральни удобрени тlа подкормка яьлне дlаделла. «Заветы Ильича» колхозе, нагахь саннa, гурахьа дийна-ча ялата подкормка яьлне дlаделла. Из культуращ дlаюврgйола лаьттанна дизза тlулаьк дlакхачйитадаш. Шн взар тонн дlаоза дезвча 800 тонн мара кхо дlаделлай кхашка.

Дикагlйола агротехнически ха ца тулийташ бlаьстан кхашкара балхаш дlаделлаш деза механизатораша. Техника хаиналъеч цlерагlен товаръ хlарах тийша хургда из. Шишна а колхоза механизатораш боккха теркам тlебахийта кхъьлагаш бе техникен юрта боахама пивентагlи хlоттадина. Тракторашта шозай яьй кхоачачох ремонт яьй. Бакъда, капитальни ремонт е еза Орджоникидзе цlерагlча колхоза 3 трактори «Заветы Ильича» 2 трактори Сунженски МРО я. Уж маца чоаккха хургьа ховш лаш.

Iа звеньей кулгалхой кийчбаран механизаторий квалификаци лаккъяран чоагlа ауттуьх бодаш ха я. Уьх шера дика вlаштlехьдаьккха дlаделхьар агротехнически школе 20 механизатор дlехийтина «Заветы Ильича» колхозе. Царна лекцеш ешаш хилар колхозеи района юрта боахама управленеи специалисташ. Из лаьлар. Орджоникидзе цlерагlча колхозе.

Гарга хоачаш латт кхашкара балхаш дlадолаургдаш денош. Кху ха дlа дlа йохийташ цинза дисар уьх деношка дьа дакхха деза.

1973 шера-ялати кхыйола лаьттанара йоала продукташи дукхаlа ягlа яхча кийчьяь а дlа юрта боахама болхлоштна хьалхашка партеи правительстван оттадь декхараш сийлена яхоачашдара лерхlеи иташ: гарнlагlаьна дlакхаригlна ба колхозий кулгалхоlн партийни организацеши.

«Сердало» рейдови бригада: П. ШУМИЛОВ — Сунженски района юрта боахама управлене агроном, А. ПАРХОМИН — Гостехназлзора вокkагlйола инженер, Т. АРЧАКОВ — тха спец. корр.

ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТАШ КХЕБУ

Вай межка дахачь дукххача кlаминй янкалаш бу бытовой тlулаккхан дечча предприятин кlезигlа ха болглоч кийбабеч № 26 йолча профессионально -технически уччилище дешь бlагlаран. Уччилище дешаш бу эрсий, йокчий, тlалогlай, гуржий, татгрий, кхы дукхача кlамец йола мехкарий. Цудухьа дешаргхоша коммунистически кхетам балара беш болча балха кlеж йоккха моттиг дlа кхочушдеш ю.

Цул совгlа уьх шера яхьккинца дlаде лаьрхlача тхьамкана цхьан бетта кхель рассада эш. Хlанзе из кийч на йича из дlаделга чоагlа тlекъалоргlа.

Хlаьта ишта Чоагlа тlехьадоах цу шин боахамо лоархlамера агротехнически пример — фуна молхан тохилга. Дlадуьча хан техача болгlа йайца бу лаш дакъа. Хlана аьча фух йоах-

доттагlий ба Грузе, Армене, Азербайджане. Цар вахар, дешар, сакъердаме гlулаккхан довзара №№ 7, 10. 13 йоа. группай дешархоша шоай дlкки совхозе баьча балхах дlакхочу ачхах бахар уж болча хьозшалгlа. Хетаргахьа. ханаьха йиллургьаш мехкашта Тбилисе. Ереване, Баку шоай доттагlий болча салоаш яьккха. Иштта дика салелар Ленинграде хиннача № 5 йолча группа дешархоша а.

Интернационалисти доттагlлен клубе балха юкъе болх доттагlлен клубаш ца дичача бахаша вlаштlкхетараш чакхдахар . Клубе каст-каста хьоашалгlа баьхке тул, тхьехетараш ветеранаш. Сийлахь болхочча Дай-мелка чlен тlе дакъа лаьца нах, артисташ, йоазонхой. Иштта дукха ха йоашшан училище вень хилар шпрал -лейтенан С. Н Рамазанов. Цо дешархоша дийпар СССР вlашгlйоллараех, Советски Эскара тхаьнарч вахарах.

Хlаьта хlанз интернационални доттагlлен балха юкъе дакъа лоацца дешархой чуййиц кийчьеш бе кастта училище хургйола хlалкьй доттагlлен фестиваль.

№ 26 йолча профессионально-технически уччилища директора заместитель.

Г. АНОХОВ.

ПРОИЗВОДСТВА РЕЗЕРВАЕХ ЛЕРТТIА ПАЙДА ЭЦАРАХ

Духха башха - дика тlулаккхан карагlдувла «Грознефтегаз» производственни управленге рационализаторашта, новаторашта. Масала, участка начальника Балаянц Александра ешача рационализаторски предложенгеlа реконструкци яьй газопроводний узлонца, цул тlехьа-гlа центральни сепарацонни установкаш дикагlа пайда эца болабир газах. Цо наччахьалкхенна 24685 сом пайда бир.

Иштта бохкача маьlера рационализаторски предложени елар йийлаьгlча цеха начальника Парфенъев Иван Александровича. Новогрозненски ТЭЦ-ьа буферни емкосташкарча конденсата герметизаци яра хетаьв яр из.

Кердачоа тlакхувш 85 болхло, специалист ва ухкеза. Цар кийч а ва дlадахча шера произведственна юкъейъкача 211 рационализаторски предложене производствана 402 зар сом пайда бир.

Иштта дика кхаъкъеч управленге рационализатораша пятилетка кхоалгlча шера з. Хlанзе 30 совгlа рационализаторски предложени кийчьеш дар. Царех 26 рационализаторски предложени ши изобретенин-производствана юкъеййай. Дикагlйолча рационализаторех лоархlаш ба слесарь Феденко Виктор, акжумуляторши Андросов Василий, машинист Дзуев Иоакъан, шофер Кокарев Алексей, токарь Ельнов Иван. кхыбарш.

Г. ЛУКЬЯНОВ.

Йисдагlча пятилетка кхоалгlча, хоадамбеча шера 500 тоннал кlезигlа доаналш изельни доагор кхоле вьина лекъар тlаййаш Грозненски тепловозний водителаш. Шоай декхар толамца кхоачашдаьл цар.

Дукха ха йоашшан дено итогаш йию январь бетта дlатахийтача диселын тоагора. Яйваь бетта шолга лаьтта лелара, тепловозгийй 57 тонн дизельни доагор кхоле.

Доагор кхоленга дика къхьийгор теплозний машинисташа Кодзаков Петра. Довбай Гонгоре. Щукин Анатоле. Тlигорьев Ивана, кычар. Хlара - бригада кхоалгlа йал-ех тонн дизельни доагор.

Доагор кхоленга тlулаккха дика толамаш доах дукххача тепловозний машинисташа укх февраль бетта а. Цкьан тоннал дукхагlа хlаране а кхоаш дешь дизельни доагор кхоалгlа йал-ех тонн дизельни доагор.

Доагор кхоленга тlулаккха дика толамаш доах дукххача тепловозний машинисташа укх февраль бетта а. Цкьан тоннал дукхагlа хlаране а кхоаш дешь дизельни доагор кхоалгlа йал-ех тонн дизельни доагор.

Объединене предприятей балха юкъе доаркlаме дика къхьийгор рационализаторашеи новаторех. 1972 шера производственна кхъьйкъаьр 2400 рационализаторски предложени 30 изобретенни. Уж предложенеи балха юкъейъкарах 2,5 млн. сом экономически пайда баьлар, Бурундетгара балхий управленге лоархlам

Грозненски «Автосельхозоборудование» яхача опытни заводи механосборочни цеге дикагlа лоархlарех я токарь коммунистически къхьегана ударнik Мочкова Тамара Ефремовна. Цу цехе этгара хьалдагlарца ялс ден заказаш дlъ дийнахь кхоачашъе йайвеначарех ц1 я из. Хlанз цунгара токарговаал Томаеи я Ребикова Анна.

Суртд тlа: (ьардехара ьттехьа) **хьаьча ватхалага хьожаш бе** А. Ребикован, Т. Мочкован.

И. Плакева сурт.

Керда теплични боаханна вlаштlехьлагlа бенкалашъ пайдагlа. Ца пятилетка планах йоаш КПСС XXIV съезда дирзиначаш. Цу тlейца боахаман Сахалине вlаштlехьлагlа цар бlаьга кхеларча толаман дуьх уьх корреспонденце тlе.

Бlаьстн яр-ялар аьмна бе-башха дац «Тепличный» яхача къизбасахлински совхоза. Уьхаза хlара дийнахь цхьаъ бакъдаларш. Тхоша кlаларча оахаро салаяш бlарчача шера.

— Тха совхоз, — яхаш дуьл керттерча агронома Борис Зауэрда ша шин шу хьалха вlашгlьеллай. Боахама вlаштlехьлагlа хьаййаьр 100 гектар тхо тlабоаен ах гектар кlига 1оакъаеч бьа тхоь тlабоаен лаьтта, Цу лаьца тхаьте йолла мара яьнцер 54 зар квадратни метр мапга дlаделла йоаха теплични комбинат. Хlаьта тха хlанзарца вlаштlехьлагlа сорт технологи, кlийче зар кадраш.

Тахан башлаларий «фабрика» хьалхара аргlа — тхоь тlабоа 27000 квадратни метр чуоаца яхь—цуьхка хlама да эшшш кийча ца. Хlанзарца дуьл кlига 1оакъаеч яьча цехашка хlама а тlехь электроспарка сийгаш лелара а, тепличашка лаьтта хьаьчуьхташ дале а, уьхаза тlулаьк электрични дистанци схемашка хьежаш доаях укхаза кагийнах, хlаьта керттера агронома «технологиче», «агротехничиц», «химиче» яхь. Хlаьта юрта боахаме дуьхьа йоазаш ца динна специальносташ йоаь, цун гlончийн хьалхарча своеобразни пикт ешаеп ба. Инженерени бальцалаларш леладелаеш цхьана кхеберга хьунькъам.

Теплични комбинат — чоахлане агро - инженерни сооружени, це мапгра вlаштlехьлагlа агротехника конвейер я. Уьхаза сага новкъостал дергда автоматически электронни системашка. Цар йоаш йоаккх оргlа мичуринскаш, темнерзенкара тlулаг доаттабарен тlулаьк. Бальцоеlагlаца хlунда тохарен цунга кхача лоаттабарен тlулаьха.

Теплични комбинат — чоахлане агро - инженерни сооружени, це мапгра вlаштlехьлагlа агротехника конвейер я. Уьхаза сага новкъостал дергда автоматически электронни системашка. Цар йоаш йоаккх оргlа мичуринскаш, темнерзенкара тlулаг доаттабарен тlулаьк. Бальцоеlагlаца хlунда тохарен цунга кхача лоаттабарен тlулаьха.

Саделине хьалхара lан оторой хьажа юкъе дакъа дамларш мотгтера бакъдаларш хоппа. Пловосибсиркерча специалисташа вlаштlехьлагlа приборашни механизмаш. Приморера ейтар 200 трусбина кхоачаш бакъда. Дlатера ши лични конструкцеташ лаьрхlа метгала тlаолала 50 лагон. ГДР-о электронни системашца lаланнйер комбинат. Хlаьта Болгаре зерагlа дуьнен тlа цlи тезача экстрокхарца. Вlарчача шера «промышленно» кхаькъа хьукъам чубара сахлински бальцалаларш леладелаеш Томабаноо Москве. Подмосковье. Ленинградски области. Сибареrlа. Владивостоке. Академикъ Алпатьев Александра а селекцеи йуьнен Ерофеевски института сотрудникаца а новкъостал дар цаьрна томаташ дикагlа хьукъам дола сорташ хlара, хlаьта Тимирязева цlерагlча кортобхама академе бальцалаларш гlулаьха болча кафедра заведующе Тараканов Германа нарсий. гибридий 19 совгlа сорт кlезигlа сахлинградски дарш.

Хlанз сахлинградаьта болаш я коартол, набуд, кlерда хох, помидор, нарс, петрушка, щавель, хозрпам, морковка, сельдь, кlыгора. Цо бlарен болгаре 600 зовар сагах. Цо бlарчача дайнаьхьа кхо бlе грамм бальцалаларш лулга чоагlйаьх хlамо оттаяь нормах. Цу бальцалареч ахаш уьхазарча цlерагlча кlезигlа.

— Борца мел эпшар долаш да, — велаъкъен Борис Эдуард. — Бакъда, цlоаг эпшар, нарсаш, бальцалаш кlезига кхоа хlаннарча. Мазда бова денеи тоъал йоалхал дакъа еза уж культуращ кхочара. Цудухьа самолеташца тха уж хьажкъа еза Курбанова Дзоя чlен Октябрен Азе республикинкарех.

Бальцалаларий «фабрика» дикан тоадергда тlулаьл. «Тепличный» яхача совмасла, уьх лерд тховна кlлаца 3000 квадратни метр оахам дlаийдад «Комсомолец» совхозо, 10000 — «Отинский» яхача совхозо, 1000 — «Анивский» совхозо. Хlаьта уьх тоъа 120 зар квадратни метр мапга дlаюзаца lан огородаш эпшар областе.

Константин АЛЕКСАНДРОВ,
АПН корреспондент,
г. Южно - Сахалинск.

ШИН БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Дlабэкача бетта дьха кхъьлсгама толамаш кхы тlа а совдовхаш кхъьлйаьга февраль бетта Карабулакски бурун тохара управленге буруддеттарца. Пятилетка кхоалгlча шера хьалхарча

ший беттеи февралеи задани 21 феврале кхоачашйар цар. Ер бутт болхлоча планагlа лаьрхlачул совгlа цар тохаргда 400 метр гаргга буруь.

Кхъьста дика къа а хьегаш со-

Кlор, мехкдатта, газ — хlанзарча энергетика лардер «кхоанга. Хlанз уьх сахьата дерригача дуьнен тlа йоаккхача энергех 17 процент гаргта мара лац, гидровлектростанцеша, атомни электростанцеша — дукха а кlезигlагlа, хlаьта приливний яраш — хlанз болх бе йолайолгlаш мара йоаш.

Хlанз дуьнен тlа 40.1015 киилокалорий йоаккх керттерча дакъе «условни доагор» оалаш долчуьн б миллиард тонн йоагарга чоатаь. Масеала а вайна йоазан йоала Лаьттанна кхаьчна. Уьхкеочача йоалаурглйоача хана уйла па йича валийташ промышленности транспорти чоагlга лелагlаш юрта боахама вlаштlехьдоазаши яра, дуьнен тlа баха нах бебаро. Бакъдар аьча, Лаьттан тlа хlанз а lалъамате дукха я таьхьана йиеи района, оке йоазаш, дукха а дукхагlа я геологаша Хlанз йоазан ярел. Цlъабакъда, академика Николай Николаевич Семенова яхьчох, кхиметтел йаха геологически тохкам барн лаьттанга доагор хьадоахача техника прогресси кхаьна. Чlаптlагlеча а бархlаззачул дукхагlа алсамйоахалургьаш промышленни запасаш. Лаьттагlагlа доагор дакъа хlанз Семенова йоазаш из дукхагlа дахара белгалъяьна темпаши (хlинг 20 шу массера доал шозза дукхагlа) терказйича, хеташ да, тlа-тlа алсамгlоалаш йоала доагор запасаш 140—200 шера мара тоъаргьа ьшна.

«СЕРДАЛО»

2-гlа оагl. 24 февраль, 1973 шер.

Цъьабакъда, тlулаьк лаьттан четашкара доагор кхоачалаларш даьлта Iан. Химически промышленносте лоархlаме бедал ма йай межкдаьттех газан.

Энергта терттlона керда хьасташ ца лехача Iилмакой да боалгlаташ доал кхы кхъььыха цъьа тlулакх а да. Из я фецца урагlъхъуьл йолла углекислий газ йоагарга кхаа хьажкъеста хlинг. Углекислота Iалъмате а лулаь йолча гаьнаьа пайда эцашш океанаша чуозвши дале а, болгаллашнад, из фецца 0,03 процент дукхагlа Iайна хилар. Дlаха из фецца дукхагlа Iайна. Цкьа махошта хетачох, хьаштдоаца хувшамаш хьла тарлу Лаьттан климата.

АТОМНИ ЭНЕРГИ

Атома энергех пайда эцара тоо укх тlехьхарча ханналца эгара перспектинигlеи кхъметел рационализгlеи доарlхlаш яр. Белгтала да а ма дий из-и мипа, урана е плутоне изотопий цъьа граим йийкьача мукъайдоал условни доагора 2.800 килограмм яьгача хьажоу массера а тоъ.

Радиоактивни изотопаш ешаеп екъара процесс ларде уллаш йолча атомни электростанцеша Хlанз дукхагlа мехкашца Союз бу, цудухьа дукхха специалисташ дог тийша ба ядерни энергетика укх гарггарча 20—30 шера электроэнергеи йоазана керттерчарех цlа а хlинг дlаоттаьгlачарех. Цъьабакъда, кхъметтел ядерни доагораш эгара прогрессивнегlа йолча методашца пайда эцаш хlинг а ва екъалаларех Iалъамате дукха радиоактивни остаткаш хьахуд, хlаьта адамашта цунах эулам дале а тарлу. Цу тlайпара остаткаш даьлтах дохийтача хана Iалъамате тlоаегlа лоралуш хила деза лаьттанна кlалхара хиш Дунеи океанан бlе ца долийлор дуьлш.

Iилмакошца эгара чоатаьгlа уйла тlайохйат Маьлха тlа халдаша хуьлар санна йола термоядерни реакци Лаьттан тlа а хилийта Портара. Цъьабакъда, цунна управлени е Iомадала деза.

Цу реакце маIан сенах латт ашча, из латт, доодага еза - бомкхай изотопаш — хlинг дейтерийн тритийн — шоайца вlашгlхоттлау. Цу хана Iалламате дукха энергеи хьайоал. Цу тlайпара екъни чакхъяккхара тоокам тlе йоалийташ йиа еза энергеи.

МАЬЛХА' ЗIАНАРАШ

Электроэнергеи яккхара Iанз «башха-дика доагор» оал «кара Iомае» дукха ха йоашшан ма ца йолайъча маьлха радиинек.

Нагахьа санна пластмассови кассеташкара фотоэлементаш шеррача аренашка Iайоаркъайн (аккалонга Семенова хетачох уж жилиной гекгар хила а ца йоаь), хьае мегаргьар маьлха радиацех пайда эцара чотах адамий энергетически ресурсаш. 60-зза алсамъяха йиш хулийтарйойла «энергетически майдаш» Цъьабакъда, из идеи чакхъяккхара Маьлхача хана Iилман тоохамаш де а йоккхий технически халонаш дlаяха а езаргьа, цудухьа укх гарггарча хана из кхоачашъолург ма йий аьлна кетадала чlаьштдаш.

Хlанз электроэнергеи яккхара Маьлха энергех пайда эцача дlаойаржае мегаргьа аьнна хеталу сигалъузийта космически кеманн кийчдеш болча специалисташа Iоаяь опыт. Цар лелаеш йолча ахпроводникона маьлха батарейша хьа ма хьехьадий шоаш пайдана хилар. Цъьабакъда, ахпроводникаш хlанз а Iалъамате оэ я, дукхха а дарегlа хила еза цар цу тайпарча маьлха батареех лаьттан шеррача аренашка — маьлха эlанарш цеттара дукха йолча ма яьсселанашкеи ахьяьса-ленашкеи пайда эца дагадоахаш лучаь.

Хlа-lа, Iанз перспективашка ха таханарча денга воаалоагlарга да вай.

15 шу хьалхагlа Маьлха энергех фотоэлектрически преобразовани санеи йолча Iалламате пайдана способ кийчйар вей мекка. Тайп-тайпарча климатически хьалашка — Iайржача форда йиеташ, Iалъамате Iомемене — техкай тайп-тайпарча тlулаккхаша лаьрхlа фотоэлектрически генераторш.

Болх беш я, масала, Маьлха пиъаца хий тездергаш, деннеи бийсанеи молача хин 3 тоин йуьл йолча йоккхий яраш санна, ишгта ломалшкара геологически партеи с бежайуй бригадаш молача яца Iалаьшеи йола кагий яраш а. Хlанз промышленносто арахеца йолаю кюа лелаю маьлха «электростанцеш» — транзистерни радиоприемникаша цlеношка а пайда эцарглоали йола городанташ поселкаштен тел водопод. Водопроин доагорца болх беш хургьа городашта эшача тlулаьха электричество тела, йоккха йоала электрически плитас лур мисеел йlоаьлал ушара я 1,2 метр диаметр йолаш а йола -параболически концентратор чулаттача маьлха кхуьлий образецаш. Перспективна йолаш я маьлха пиъаца болх беш йола фе кондиционаш а, геолого-холодильникаш а, нагревателаш а, кхиёла коммунальни цlагlаца тlулакхаша лаьрхlан приборан я. 1974 шера эгара хьалхара продукци лургьа Уьхкеттаре хьалъеш латтача геленошпаратура завода.

ХИЙ — ДОАГОР — ХИЙ

Бокъонца цу тайпара я «кхоанарча ден доагор» дакъкарен цунах пайда эцарен схема — хlк — водород. Хъа а кхоастлаь, доагале йиш я водород, цунах энергги а.. хий а доаккхаш. Хlана аьлча йоагарга хана мистал хьайоаь, пешта аьлча, хlанз вай дуьнуча тайпара хьажа водород фецарча кислородах вlашгlкхийтача. Цикл чакъьлиай. Дьаъа дьана доагор юха а ше мотта а эгте, цlаьха пайда эца мегарглоаш хул.

Пlаккха, цъьабоача специальносташа хетачох, мишта дурга хих элементарни водород дакхха-ра схема?

Нах бахача пункташта гаьнна бохх беш хургьа хий водородан кислородан декъара энергги терказйича электростанцеи.

Массазаръяьш санна йолча газопроводашка гlоаьла доагора метталл заводашеи фабрикашеи, автомашинашка а цlеношка а пайда эцарглоали йола городанташ поселкаштен тел водород. Водородин доагорца болх беш хургьа городашта эшача гlулаьха электричество тела, йоккха йоала электростанцеи. Цу доагоро, доагача хана, гоначъара фо я мотте а бlе-бlе гlерт. Автомобилашна заводашеи фена ургатlъхъятlаргьар хин iи фена мара яц.

Водородоа хьасанара энергги дlаахийтора болх мара Iалама гlагга бодачуь безагlа а цъьабакъда, электростанцеша водачуь байгlа я хургба. Цъьабоача Iилмахоша техника кхоастлаь-ларбо кlезигlа бlехдайтар дуьхь этгара хьалхагlа водород доагаде яккха еза транспорт. Хlанзаь хьаьч я водород а доагадеш болх бергбоаш. Цо бlарен болгаре автомобилни двигателаш. Лаьрхlаш, реактивни самолеташа доагадеча доагорга метгел водород дlаделхйтача цар яхоаза дикагlа болх бергхлар.

Чlоагlа безам тlабоаен хlамаш да уж дерригаш а, цудухьа хила тарлу цо водород дакхха-ра безача мьлех энергетически чоалхаеп болча электролизна метгел экономически пайдинагlа йола дий термически декъа способ кийчъеш. Цул совгlа сахьта Iалама газах доаккх водород, безама меттел пайда эца мегарглоа кхеран кlорах а.

Хlанз лен ла водородах «кlенагlа» пайда эцара балхаш: доагача а деш, къаьстача ешаеп — катализаторашта тlагlолаа тlех а доаккхаш, хига кхоачашдеш из минстар. Цо ккбера доаккхарглоа лакха температурашца йолча хана хlинга ца йоала азота мистелаш хьахуьта.

* * *

Ишта я хьатlаккхувргдола новкъалаш энергеча Iалашде лаьрхlа йола эгара лоархlамегlара идеяш Iилмаш тохкеашш.

Ирина ЛУНАЧАРСКАЯ,
АПН Iилман обозреватель.

БІАЬСТИ ГАРГАНХОАЧАШ ХОЛУ

Біаьстан балхан ліадолаларг ахдархоь а юхерг кийчо ецу ба. Цхьабараш кийча боча дукха ха а я. Масала, цхьа-ши кІирда да «Назрановский» совхоза Пхьилехьангий-Юртарча отделене бригада стаис пайпша чура кІирда ухьа Цігагіа боагІаналанзар новар Мержоева Фасимах, хьалххе а кулг ша техача, тостан да бича тіехьагіа халв ухь.

Тіехьарча хана тайп-тайпара тіехьаюза инвентарь тоаеш, кхьола балхан деш дукха механизатораш куэ бригада стаие.

Фасимайа кийчъкь чамбола Ліайла борш, кхыдола даар дезденнад царна.

Бекхтохкаме я хьо шерара бІаьсти. Из ха а я ховш кийбенна механизатор. Дукха ха а цар шозе 19 трактореч 18 тоаь. Юхерз яр тхаьа-кхоана врайола мастерскера. Оныг йола механизатораш ба цар тІа болх бергбараш. Цаг мара керда еаг ваа цар на юхье. Из ва дукха ма воанцаш эскаре тІедакх а да ь шавена къона трактористе Плиев Юсап.

Кийча лаьтт бригадера 13 сеина, макъаш, нохараш, вешта уж дукха эпаш а ваа, гуоаьлх ахьад ухьаза дерриг лаьтта.

Хіьта а техника кийча хиннаяр ааіпа чакхдалар тІуаьхь. Хіара, шера Іалмо дукха эрганлаш ахьчь юртбохама производствоа юхье. Цудухьа механизаторий а ахаи леладерий а говзал лаьхьара йолча курсай болх ліабола-баьб совхоза керттерча агронома Гагиев Мусса.

Цига дешарах бокхха пайда хул тхона йоаь эвеньевойша Оздоев Хаматхана, Ведзижев Мурада, Плиев Вахас, кхычар.

Уьк денонна иэз болча технико комайохаларг эрнаш. Пхьилехьангий - Юртарч механизатораш, шоаш лелаДеча 2500 гектар лаьтта тІара хьалха ліадіа ца кхочуш ма-хьар таІхара лаьхьа хьувзам кхерба оаза, ахьча денна дош кхоачанде кийча ба.

М. ЗАНГИЕВ.

ДИКАГІЧА ФУХ ДОЛА ХЬАЙБАШ—ХІАРА ФЕРМАНА

Уьк тІехьаьрча хана юрта бокхма специалисташа къьсетта уйла тІабохийт племенной болх дикагІа бІаьшТехьбаккхар дІаоцийтс Цхьан фух дола хьайбаш кхыча — продукт лаьхьагІа луча фух дарвацца вІашаеТхьаьвча гІойлеанагІа хилар терхал а деш, фуэта районорашна ерш деннаш кхоастадь даанад.

Хіара хьайбай продукци ліахо дукхаГа яхареп цунга ліабода мах лохбарен гІулакха доакъаьрг ГІулакхдерг база бІаьшТехьбаккхар фермашкарча балхашта комплексна механизаци яра пайсса бокхачь лоарІаме да доаханн кога тІарча лаьхьаьрайра продуктивность лаьхьар а хьайбай боахаме племенной гІулакх дикагІа вІашТехьдаккхар а.

Доахана фу сихха тоадара ух тІехьаьрча итт шера бокхача лоарХіаме хиннад госплемпредприятей доалъаьрча бугІай производителей оарХіанна доаханна искусственни осеменени ера болх шераГІа боаржабар.

Племенной доахан леладу база а госплемпредприятека: Шалья, Сунженски районна, «Горячеисточненский» племенной совхоза, Гроэненски района 1 Мая цІеранІча колхоэе, 1973 шера 1 январь хьаТІахочачаш республика колхозашнен совхозашкен 52339 етт бар, хІаьта 1972 шера ерриг ешхха тоаь 84489 тоан хилар. Хіара ахозабача Іаттагара 1836 килограмм ныххар шура.

Доахана шура кІезига ялар племенной балха тІа кхочамбоцараш хилар да: фуэаи вІашагІа а эдем, доаханна районированн елга телхаьг, во вІашТехьбаьккхаб дикагІа фух дола Іаьсий хьел а ехедеш Іулаш тоадара боаг, дерттІа доакъаьрг база вІашТехьдаккхар. Дукха доаха Іаьзара дус: 1972 шера хІара 100 Іаттта тІехь 74 Іоса мара хьалхедадьаш. Дукхача боахамашка доаханна, къьсетта а шина паршта, искусственни осеменени ера болх во вІашТехьбаьккхаб. Іулаеча лелаво буГІаш эсалча фух я.

Масала, ух маоссеи шера хьайбай боахамера племенной болх тоабара деш хІама дан Шалъа райпна совхозийн колхозайн, цІьанна шера кхоачанбаьлг хьайбай продукци яхареп цунга ліабода мах лохбарен гІулакх доакъаьрг база, дерттІа доакъаьрг вІашТехьдаккхар а.

Хьайбай боахам дегІабодабара планаш кхоачаш ца яр, дуэки шурен яккхара темпаш лоаг хилар, керттерча дахьле, Іул хозяйствагІадара района боахаменнаш кулгалхоаш зооветеспециалистанен йоаххо ца яр дувзаденна да.

Фермашкара искусственни осеменени ю дуэатташ чу антисанитарни хьалаяка вІай осеменени, осеменен яра пункт тоаьяи болх бе кийчъкь хиннаяр, хІаьта лабораторех чуге ІІе ІІа ліадь.

1971 шера районе кокъера лаьрхіаме хІара хІара бІаь Іатта тІехь 72 Іаеа, 1972 шера 65 Іаеа мара хьалхедадьаш.

Уйла чІоагІе тІаахийта еза дукхаГІоаьла хьайбай продукци йоаха товарни фермаш йолчча мотте племенной болх вІашТехьбаккхар деша.

Хіара хьанаьст-къьсетта боахамаша меттел, бІаргваа районаша а йоах шера хІара Іаттагара 2400 — 2600 килограмм шура. Цу чІоагІе лаьхьаьрча хиннаяр цІеранІча, «Путь к коммунизму» яхача колхозаша, Шалъа района колхозаша.

Племенной боахамашкара хьайбай фу тоадар — из массара а тІехьа тІаЬоагІача хана ваккъаьргбоаьлан болх ба. Іул мехтоогтаде Іаьсий хьалхедара дош — республика товарни фермашка боча племенной балха яхара мелагІаночча участкех ша; продукци цунна къьсетта уйла тІаахийта еза.

Къьсет-къьастача фермашка е фермадашна Іулаш кхоачаетт-ца 500 граммал иІезигаГІа доацаш дуэх хилар, керттерча дахьле, Іул хозяйствагІадара района боахаменнаш кулгалхоаш зооветеспециалистанен йоаххо ца яр дувзаденна да.

Фермашкара искусственни осеменени ю дуэатташ чу антисанитарни хьалаяка болх бера кийчъкьнн. Ленина цІеранІча колхозе техник-осеменатор бІаьхо тІа ца хилар бакъен долаш соаххо тІехьаьрча кхаь бетта доаханнен шиннаяттен осемененя елга юкъаГІдиса хиннад. ХХ партсъезда цІеранІча колхозе коровника тамбура чу антисанитарни хьалаяка вІай осеменени, осеменен яра пункт тоаьяи болх бе кийчъкьнн хиннаяр, хІаьта лабораторех чуге ІІе ІІа ліадь.

1971 шера районе кокъера лаьрхіаме хІара хІара бІаь Іатта тІехь 72 Іаеа, 1972 шера 65 Іаеа мара хьалхедадьаш.

Уйла чІоагІе тІаахийта еза дукхаГІоаьла хьайбай продукци йоаха товарни фермаш йолчча мотте племенной болх вІашТехьбаккхар деша.

Племенной боахамашкара хьайбай фу тоадар — из массара а тІехьа тІаЬоагІача хана ваккъаьргбоаьлан болх ба. Іул мехтоогтаде Іаьсий хьалхедара дош — республика товарни фермашка боча племенной балха яхара мелагІаночча участкех ша; продукци цунна къьсетта уйла тІаахийта еза.

Къьсет-къьастача фермашка е фермадашна Іулаш кхоачаетт-ца 500 граммал иІезигаГІа доацаш дуэх хилар, керттерча дахьле, Іул хозяйствагІадара района боахаменнаш кулгалхоаш зооветеспециалистанен йоаххо ца яр дувзаденна да. Дегтта доахан хьаданна керддалдахаоро торо хуэ-ліаьт цхьан ламеш Іаьсий дукхаГІа хилийтен дуэх дукхаГІа даьхен.

Племенной балха лоарХіаме лакъа да дукъьашна дезка дерригга яхаран чакхдургдолашш контрельйн коорднацион а яь уж деттарг царца лийнна буГІаш дикагІча фух йий хьайкарш. Цхьа дезка дикагІолча дукъьашна дакъа-ка доахан керттерча Іулах дІатох, хІаьта вогІдараш юкъера доах. ГІулаьх ту тайпара вІашТехьдаккхаьча а йиш хургьа хьайбаш лелаДеранна.

Масала, Гроэненски район 1 Мая цІеранІчен Сунженски район хиннача яхьашка КъьлабСаеда йоаххо яхьашка яха пуэевка ду Энийна. Из бекхтокхаме ГІулакх дар: Нохч - ГІалгІайчен сий лоарде деззи дар. ГІоагІа хьалхаГІар до яхье дакъа лаца кийчъкь.

Яхьа хьалхара этап діайолаеларг: техникага хьежар, электрооборудовани тежар яхье комнесс. Дерригга вІашТехьа дар Энийл.

Яхьа шоалгІачь этапе — оахам деча сий говзал ліадьоаьча ааш вер хІаравар. Меллашка ліайолаелар Максудовагі трактор. Белгадаьча боарзагІа лаьтта чулоа нуо. Тай техача санна пайса боал тоссаеи діайода цуи трактор. Комиссе хьож бахьа балхаза.

Цига борза медаль ду Максудовайна.

— 1970 шера, В. И. Ленина 100 шу дизавча шера Юбилейни медаль ду Максудовайна.

Цу шера а шоллагІча шера э механизаторашта юкъе хиннача зональни яхьашка дакъа лоацаш хиннача цо борза меллаш яхь.

— Кхоалгіа мотти яккхарах хоачам хетап сойа. Цхьа ха йоагІарбга соь чемпион хуэяш а, — ааар Максудова Энийс Тіех-ка машера Шеча Вайраха орден енна цунна.

Хіьта яиз хоача а мег. Дага доаллар кхоачашдеш оамал я Зинай.

Соахка а лаьтта оахаш кийр из. Цхьан смеиагІа шиэ-хьо норма-ш йожжхар Зинас.

Цох лаьца совхоза партіома А. А. Дурдзиев дуэи:

— Оаха цхьайолча хина тамаш йора. мичара боагІа-те цу кхаьара сва деа бокхха ииз. Малача наха тоаш хетацар из шоайла хьалхахювлярах.

Цкъа КПСС Гроэненски райкома кхалнаха юкъе болх беча отделаль заведующи С. Д. Шуаипова йолаш Максудовай участке дахар тхо. Ший деззд а тхьа цига яр из: мар — Матаев Іаббас. Толстов - Юртарча школе деша багІа Іаббаеви — Рамазан Висхани.

Максудовай цІенача трактора юхе латтар еза «С-100» яха маіра трактор.

Механизаторий балхаца тхоиЙ хьонгаш Іьанкаата боакаш да тхо. Ховрда аккарна ялат ехедерий болх мишта халв ба. Школа чІоагІе чакхъаьстуш тІехьа-ІІа соахка механизаторий муГІаршта балкка мег ераш, — йоахар ннаяс.

Вайнаьха кхалнах механизаторий муГІаршта юкъе мишта озаргбан аьчча. Ваиаг ма воап деларг.

— Керттера дах, соиц хетачох, трактор деллее кхалнаьха безам хилярах доаллаш дан. Уж Іомабе шсашта деккар гІаиица механизатораш дика говзал йолаш чила бе-за. Тха районе хиннаяр ба оныг йола кхалнах - механизатораш. Царех хІарше цаІ е шиъ Іомайча доккха гІулакх хургбар.

Шиъ кхалнаса механизаторай говзал Іомае деккар тІаийнад Максудовае.

Дукха ха йоаццаи бокхха кхаъ хилар Максудовайна — Къаьхьага-ма Шеча Вайраха орден енна цунна.

Хіьта яиз хоача а мег. Дага доаллар кхоачаццеи

ТЕАТР ДЕГІАУХАРГДА

ТХА ИНТЕРВЬЮ

Тха корреспондента массехь хаттаза жоп лулга дийзар Нохч-Пlалгlай культурин министрга **В. А. ТАТАЬЕВГА.**

— Вайна юкъе хlанз а нийслу дlаяхача замах юкеднига пайча пlулакхашт лелазу нах. Цунна дуваделнна малагlа денкар да таханарча театра хьалханкха латтар?

— Наха кхетам балара хьакхъьарча театра лоарлlанах дувца lалабамате дукха да. Со хьожагlга, сайна хетачох, керт-тераделг белгалде. Вай искусство партийни я. Долче, парте хьалхамча уьттаду деккарашт кхоачашдарах латт театра керттера деккар. Хlаета вай тlеэр Советий Iаьдала хьалхача шерашка деиз хьа а доагlа вахаро хьалхашка уьттадь деккараш кхоачашдена партена новкъосташ дешг.

Иштта, Советий Iаьлат дlаяхача хьалхарча шерашца вайнаха юкъе дугга — тlекхаьдича хетата пулакхошта духьалара спектаклаш.

Тахан а лоархlам байнабар цу денна. Хlаьта царна найсса лаьтта дезаш доаг. Коммунистическое юкъе хьакхолларг шолг пхьоа. Бокхха тоам бевлина, шолг пхьоа лаха тигаш цо. Кхеташ, Кlезиг хиларах Iап из пхьа па лохаш. Денал, къонахчаш долча цо цо дика кхетаду из Iалабамате йирча тlулаех хиларг. Цудухьа, шиг кхъа боарга доаггаш дукха дезача Юнаса лоархl кхъанара, ца Iалаташ дIалахара наха шиг гира масел хьокха.

Оламгага жопе кхаьчъта безаьлгир бокхха талант йола Юнаса наьна роль лоазаяь Мальсагоев Фатима.

Зоиальни яlьхенна хьалхара мотт кхиллро чIоагlа дегаи уроовттаяр наьха. Уж тийнар шозлг нисах, хайра шозит лельа пlкъа, шийса болга. Иштта, 1930 шу — IIгlолаяруш вlашагlЬелдар Мальсагов Оарцко директор а болаш йола гlалгlай театра стулг.

— Нохкха профессиональни говзал йола коллектин вlашагlкхийттай хlанз Нохч-Пlалгlай паччахьалкхен театре. Вай рес. публика меттех Москве а яlзай театра коллектин. Пlалгlай театра историех дуввар «Сердало» газета дешаранта сакъердаме а хургдар.

— Тахолагlча шерашка хьалха доладелнна гlалгlай театро профессионалыни искусствена хьаха гlеотташ чIоагlга кхъьаьст. Из театра кардlалина лоаг кхъьта хьакхоч 1931 шера Дона тlарча Ростове хlинчча лоаман хламгlий Кlалбоата Кавказа экспедицин хьалхарча олимпиада. Дика кийчо яьлг гlалгlай драмкружоко олимпиадина. Цига хьоха кийчйу Мальсагов1аг Дошлолчайн Сарулейн Iерешкин яхар пьеса. Бокхха тоам бевлина, шийса болга, Иштта, 1931 шу — IIгlолаяруш вlашагlЬелдар Мальсагов Оарцко директор а болаш йола гlалгlай театра стулг.

— Нохкха профессиональни говзал йола коллектин вlашагlкхийттай хlанз Нохч-Пlалгlай паччахьалкхен театре. Вай рес. публика меттех Москве а яlзай театра коллектин. Пlалгlай театра историех дуввар «Сердало» газета дешаранта сакъердаме а хургдар.

— Тахолагlча шерашка хьалха доладелнна гlалгlай театро профессионалыни искусствена хьаха гlеотташ чIоагlга кхъьаьст. Из театра кардlалина лоаг кхъьта хьакхоч 1931 шера Дона тlарча Ростове хlинчча лоаман хламгlий Кlалбоата Кавказа экспедицин хьалхарча олимпиада. Дика кийчо яьлг гlалгlай драмкружоко олимпиадина. Цига хьоха кийчйу Мальсагов1аг Дошлолчайн Сарулейн Iерешкин яхар пьеса. Бокхха тоам бевлина, шийса болга, Иштта, 1931 шу — IIгlолаяруш вlашагlЬелдар Мальсагов Оарцко директор а болаш йола гlалгlай театра стулг.

Хlанз гlалгlай спектаклаш Нохч-Пlалгlай театра снена тlа уьттагарх дола дош оттаьлл. Уьш гергтачча хана мехка тайп-тайпарча театральни дешара леладелнна дийзна а вашина пlаяоагlарша иттех специнадест. Уж а, Хlаьта хьалха театральни лелаз дийна бошлга театре болх бен боагlа Пlалгlай специализ-сташ а Нохч-Пlалгlай театре юкъабогlге, тха торг хургьа гергтачча хана гlалгlай спектаклаш уьттае доладелга. Цу пlулахго торо хулийтарьюр гlалгlай спектаклашка лоазаеш йола коллектера роланз гlалгlаеч болча артисташ-кз лоазаяйта, хlаьта молласа дола гlой ролаш нохчашка болча яьтгенаш лоазае биш-кз. Из цхьа яьккх бо.

Пlулакхбар уьш тайпара бе. РСФСР культура Министерства 1972 шерачча приказа гlа кхьостдаьд Ленингрдски театральни чиститу 1973 — 74 деношара шерз деиз тхьаь пхиъ, сагах лаг-та гlалгlай къамел театральни студи хlаьллара дош. Театральни институт» деша абигуренташ тарлер аттех гlулакх дац. Театрально аттех Е. Мажухина талант йола лор па уьккаш дешаргlолеп болх берг6олем нах харжа хала да. Цу хьаьжкъа хlона ноокъосташ де хьа пергlий, советски, общественни организацеша.

Из студи чакхъьалкхе актераш пlабакхьана хlийца спектаклаш гlалгlай труппа.

Цуя совгlа Нохч-Пlалгlай культура министерстана уьш цена 50 мотт1ш енай вай мехка хьашта хьожагlе воацаш кагигрхой деиз бахийта. Царна юкъе а хургьа гlалгlаех болча кагигрхой. Тешаме когаш тlа оттаргда гlалгlай театр.

Шей сийна

Сахьан сайрина химкомбината «Химик» эрна культура Дворце Советски Эскарен Тlемз Форда Флотен Ди дездара хетаьч «Огонек» хlитар. Дезача шеlйна из хетаьна «Огонек» базьяьбар химкомбината къаьхьагаяхой, инженерно - технически болллой, ветеранаш. Грозненски гарнизонера салтий, воскарш. Хоза тоара гулбенаяраша юкъера оргедацеи медалаш ухха комбината ветеранаш. Царна юкъе бар граждански, финнаш, Сибларь Iаьдала Дай-мекка тlем тlа хlинцарш.

Боккха теркам тlабахийтта ладиейнар гулбенаярша кхьь тlемз ветеранаш Е. Мажухина тlаьхьа чунга. Терхам тlюзаш кхамьар дур отставке волча роадпожениена В. Когана а.

Химкомбината болллой цlерата кlамьашна дала директора заместителя В. Скребнева парторганизацие секретара А. Косминен Советски Эскарен Тlемз Форда Флотен 55 шу дзюрпа дахьъала байбар ветеранаш, Грозненски гарнизона бIулойн.

«Огонек» чакхйолаш художественни самодеятельности коллективно доккха концерт оттаяр.

М. ЛЬКОВА.

ЦАРНА СОВГIАТАШ ДЕЛАР

КПСС обкома бюрос, Нохч-Пlалгlай АССР Министрий Совето, Облсовпрофа президиумо 1972 шера 4 квартале республика госстраха инспекцей болллой социалистически дIьа втогаш йир.

Хьалхара моттиг яьккхар г. Гудермеса инспекцие болллоша. Дика толамаш дагадеъ 300 сом премя хьожайир царна. Шоллагlа моттиг яьккхача Ачхой-Мартана района инспекцие болллоша 200 сом лелор. Кхоалгlа моттиг яьккхача Ножай-Юрта района инспекцие коллективо 100 сом йийар.

Я. БУБНЕНКО.

АТАГIА—КЕРДА ТИКА

Нохч - Пlалгlайчене этгара бокхха1Чарех бола юрт а Грозненски районера Нохкха Атагlе. Денгара ди массара вола цига балха наьна яьлг тоалу. Уьказа болх бен я кхоъ юкъерч цаг бархlие-рарех шиолла, шозза вlашагlбарехь культура Цlа, быткомбинат, кхъярш.

Дукха ха йоаццан хьа цlьакха кхаъ а хlаваар Пlелкаев Аслангlери дагара вахара. Уьказа Iаьйлагlар шозза вlашагlарашь универсальни тика. Лохерча этаже я хlинца продукташ, лаккхара этаже — промышленни товарш.

Ю. ЮСУПОВ.

ФОИРЕ—РАДИОГРАММАШ

ДОСААФ обкома радиоклубе тlехьажийна Советски Эскарен Тlемз Форда Флотан хетаьч радиограммаш тlаийбеен Iаьккхийтарех кlаеш. Йохашка даьча долчаш бар вай республика районашкарчу ДОСААФ-а болкгой.

Хьалхара моттигаш яьлг Грозненера Ленинскин Суржевски районашкара ДОСААФ-а командаша.

Хьалхара моттигаш культура команда 25 марта г. Курске хургlойна зональни хlаваре дакъа лаца Iоргlье.

Б. ЭСМУРЗИЕВ.

Редактора заместитель М. М. ХАМХОЕВ.

Доазол дехьара

ТАПТАРЧЕИ БОМБАЦЕЙ

США-ра Израилс вахача фашистчуонин равинна Мемр Кахане «са даттача лаьттина йIа шиг гlулакхаш сов кlардаь чакхдахарах цуи цIи каст-каста газетий оагlоп тlа гучуоьна яьлар тайп-тайпарча халахетарашцен бIехача гlулакхашцен дувделнна. Алхха уьх тIехьхьара ах шера Израила судебни органаш кхоссаш тIеэлашина хlинай цуьпи, из пхьабакъда, шиг бIехача гlулакхех шерра йоззаш йолча «Жугатий лорабара лига» керт-тераер хьакхоч кхаъна кортамукха а волаш, хиЙща шиг гlулакхаш делдеш а кхиметтел хlанз израильски парламенте — кнессете хулача хоржамашца хьакхаидатара отгае безам болаш а ва.

Хоржамашта хьалхара «лига» тпограмма керттера кхъа пхоьмжеех лаьт: «Жугатий маЬ1ен духхара1а долаш» хила еза Израила паччахьалкхе, хlаьта цу гlулакха просвещие системаш, образованнера реформа яззе яр1ьш: 1967 шера ноне дIалайца еррига Iарбий территореи апшеса яь хила еза; деронгача дунен пхьа жугатий «Iалимбеу» дакъа кхоачашде деза Израила.

Зе хала дац, из долла хlама боьзнош Тель-Авина чурчеи арахьарчеи полптикаги хьежжа хьалар. «Жугатий лорабеча лига» халахетарайн бIехеи гlулакхаш а цунга хьежжа ма хиллара, цу дуьзна да цунна керт- даттача мел даьр мегаш хиллар.

Массеех бутт хьалхарга мехка шарра бийнар Кахане цун «лигаи» контробилнаца Израилерга терз ара а даьккха, Европерчеи Америкерчеи Iарбий викалаштеен учреждененгеи духьала террористически акташ ара доаззо хетьа «лигана» тIехьа барашта дахьъйта гlийрга хиларах болх тоам. Рашвин — террорист суде вала лаьрхlа хиннад, цхьабакъда, духха ха яладелга шоай мехкара сазарча доалах кортамукха хlинца.

Тlакхха шитача хаттар отт, фу боккхаза и цунна гlулакх йоккхий иэх, кхалнах, бераш доаддеш ливанскин сирийскин юрташтга болбабап чуетта яхап прикаазш тийнаронтгеп юкъе? Таьна ваьнарг дIкхъ лий из, шийна дIаяхача бIаснина Iарбашта масса бер дальхьорI» аьпнаш.

Кхтанс сихха сакхийнад г-жае премьер-министро сатийна наб яра эцачох а «паччахьалкхен жугатий мIаьн» хилийтара да лезаЬчох а, Тlакхха гlулакх де волаяннга чертежаш — израильски граждани. Цо тIадилдаргlа, дIалийлача территторешкеи Израилен бахача Iарбашка письмон кхаъьйта йолеенна. «лига» шоай цIенош, шоай баха моттиг таш йита а юташ уж кхъчча мехкашка дIаглоаргга тIадожадеш.

«Лига» леладелча гlулаххашца эгlазал хьоьвьй Iарбашца бохча бахача нахан мехка проповедни общественностан юкъе. Протесташ тIа а йолаш письмон яха доаледелар Iаьдалий цIерата. Юха а халхетар оттаи лаггар. Лодьхьам эпа полнце кхайка тIаьягап Кахане. Дlахо фу хилар? Гр хилар нагахьа санна пIабака из туте «шуна тIехьа доагlаяча дуъзьалтуъта уж кийча хила безаниге» дIа а хайташ «лигага дорха хоам бен кхы а 500 висьер дахьийта Iарбашка» ирина приказ денпал «лигана» керте лаггаро. Хьалхарга санна хийца кортамукха лелаш ва Кахане, корлlоазоо пикалаштга интернешо тел, суде цхьаккха дош гlоттадерглаш шийна дуъзьала яхаш бIубенна дьакхайнаду ю.

В. СЕРГЕЕВ. (АПН).

Ховш мадарра, израильскин кулгалхой шерахчул чIоагlагlа кхер, нагахьа санна мехкара Iарбий бебе «са лаггта лаьттан «Клемигагlа жугатий» хург хьалрах. Голда Мемра дьакхэйкадьлъ, «Сатийна наб юлш шийна, хlаьта аьпнаш хlара Iуйрийна хоатт цо шийга дIаяхача бIбсанна Iарбашта масса бер дальхьорI» аьпнаш.

Кхтанс сихха сакхийнад г-жае премьер-министро сатийна наб яра эцачох а «паччахьалкхен жугатий мIаьн» хилийтара да лезаЬчох а, Тlакхха гlулакх де волаяннга чертежаш — израильски граждани. Цо тIадилдаргlа, дIалийлача территторешкеи Израилен бахача Iарбашка письмон кхаъьйта йолеенна. «лига» шоай цIенош, шоай баха моттиг таш йита а юташ уж кхъчча мехкашка дIаглоаргга тIадожадеш.

Б. ШАКРИЕВ.

КЕРДА ТОЛАМАШ

Пятилетка кхоалгlча хоадвбеча шера доккхий социалистически деккарашт тlаийбад Нохч-Пlалгlай гlишlошечча управление СМУ-7 гlишlошкоша. Уж хlинца хьакха хоховчаш ерриг шоай торонаш оарцагlкхьалг цар. Цудухьа денгара денга дIкъа хуъ Пlишлошан дожка тоаяш. Бу цу доладелга денга планагга лаьхlаячу совгlа чакхьлъад цар 40 вазо гаргга сома маьха Гlишлой-монтажник балхаш.

Уж толамаш доахача кхъьстта дика «къьсаьлгалла» белгалдаьна а Багаев Исраила бетонщикий бригада, Шляхтин Виктори Астахов Михаили керте латта шту-катурай — отделочницкий, качественний бригадаш. Цоьрех хlинне сменни нормаш юкъера дыхlача 140—150 процент хоачашъю. Цудухьа хlинзаьча дукха хlама па шозлаш цхьа-ммо-лагlча квартала заданин хоначашъяь пар.

Б. КОСТОЕВ.

1966 ШЕРАРА 3 ПРОЦЕНТНИ ЧУРА КХАЖ БОАГIА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ЗАЕМ

1973 шера 15 феврале гор. Ленинабаде кхаж бенача 53-ча тиражна

СПРАВОЧНИ ТАБЛИЦА

Кхаж бенаб заема ерригача шоватхьа разрядеча серейн, облигацейн ух номерийн:

Серей №№	Облигацей №№	Бенача кхажа бозарна сомаша	Серей №№	Облигацей №№	Бенача кхажа бозарна сомаша	Серей №№	Облигацей №№	Бенача кхажа бозарна сомаша	Серей №№	Облигацей №№	Бенача кхажа бозарна сомаша	Серей №№	Облигацей №№	Бенача кхажа бозарна сомаша
102700	1—50	40	118490	18*	500	135652	21*	500	151428	26*	500	168308	48*	500	181369	1—50	40
103687	49*	1.000	118944	22*	500	135740	05*	500	151747	01*	500	168327	32*	500	181720	1—50	100
106119	39*	500	119365	42*	500	136103	1—50	100	152337	1—50	40	168424	1—50	40	182301	33*	500
106618	1—50	40	120909	1—50	40	136138	01*	500	152476	31*	500	168838	46*	500	182385	34*	500
107285	36*	500	120912	15*	500	136597	34*	500	153199	11*	1.000	168898	1—50	40	183029	1—50	40
107468	38*	1.000	121162	19*	1.000	136600	1—50	40	154919	20*	500	168981	38*	1.000	183438	37*	500
107659	06*	1.000	121905	45*	500	137269	1—50	40	155506	41*	1.000	169007	1—50	100	184573	50*	500
109042	17*	1.000	122109	1—50	40	138318	03*	2.500	156802	05*	1.000	171109	04*	1.000	186476	50*	500
109367	40*	500	122853	1—50	40	139097	1—50	1.000	157177	44*	500	171637	1—50	40	186525	45*	500
109803	1—50	100	124920	34*	500	139834	1—50	40	157458	42*	500	172168	1—50	40	186901	1—50	40
109943	22*	500	125152	07*	500	140017	03*	500	159430	1—50	40	172436	48*	500	187795	1—50	40
110251	48*	1.000	125550	28*	500	140212	1—50	100	159648	1—50	40	172706	17*	500	188304	1—50	40
111177	02*	500	125824	1—50	40	140612	45*	500	160073	04*	500	172895	20*	500	188305	11*	500
111257	17*	500	125961	01*	500	141560	19*	5.000	161109	34*	500	173052	1—50	40	188777	29*	500
111680	36*	500	127107	26*	500	141919	37*	500	161260	50*	500	173515	11*	500	189629	13*	500
112972	05*	500	127781	34*	500	142184	1—50	40	162084	47*	2.500	173554	1—50	100	189925	27*	2.500
113547	06*	500	128699	45*	500	142511	1—50	40	162220	30*	500	176161	26*	500	190341	35*	500
113584	1—50	100	128720	34*	500	142643	29*	500	162258	29*	500	176355	1—50	40	191786	50*	2.500
114623	11*	500	129537	03*	500	142674	44*	500	163670	27*	500	176575	1—50	100	192528	29*	500
114750	27*	1.000	129741	32*	1.000	143202	1—50	100	163904	22*	500	176994	26*	500	192547	24*	500
114898	17*	500	130452	12*	500	143226	29*	500	164023	29*	500	177589	50*	500	192984	38*	500
116483	20*	500	131320	45*	500	143398	14*	500	164354	36*	500	177815	1—50	40	194131	33*	500
116682	17*	500	131539	07*	1.000	144251	32*	500	164477	01*	500	178484	04*	500	194843	17*	500
116783	1—50	40	132502	1—50	40	144477	50*	500	165496	1—50	40	178526	32*	500	195238	1—50	40
117344	05*	500	132627	06*	500	144660	06*	500	166160	42*	2.500	178914	07*	500	195907	32*	1.000
117510	1—50	40	133114	1—50	40	146354	25*	5.000	166575	1—50	40	179491	29*	1.000	195943	1—50	40
117566	25*	500	133120	14*	500	146612	49*	500	167252	49*	500	180291	29*	500	197331	1—50	40
117918	1—50	100	133938	45*	500	147010	28*	1.000	167529	1—50	40	180328	31*	1.000	197529	1—50	40
118144	06*	500	134013	03*	500	147454	12*	500	167629	1—50	40	180603	1—50	100	198380	20*	500
118473	21*	500	134671	1—50	100	148702	04*	500	167752	13*	500	180693	30*	500			

*) Цу серех болча воях 49 номерах хlаране 40 сома кхаж бенаб.

Таблица тlа хьахьехаб тхьаь сома маьха йолча облигацие бена кхаж.

Нчт сома маьха йолча облигацех бенача кхажах ах лу.

Бенача кхажа юкъебIибьяб кхаж бенача облигацие шиЙ мах.

НОХЧ - ПIАЛГIАЙ АССР ГОСТРУДСБЕРКАССАЙ УПРАВЛЕНИ.

ТЕЛЕ-ВИДЕНИ

24 февраль:

I ПРОГРАММА:

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Весбога хьалхарчу. Массера йола гимнастика. 9.20 — Келадаларш. 9.30 — Кинопрограмма «Советски Эскарен Тlемз». 10.00 — Весбога телевиденй. Берашта йола передача. 10.30 — Весбога телевиденй. «Советски Таджикистан» документальни фильм. 11.15 — Весбога телевиденй. Концерт. 12.00 — Весбога телевиденй. «Ленингрдски передача. 12.40 — «Iаломи сатIе» ирча передача. 13.10 — Дlаяхача терзий киноленташ. 14.15 — «Ухач, шIеш» яха Iнданан-полударен программа. 14.45 — Весбога телевиденй. Футбол. 15.00 — Хоккей. Дунен чемпионат. СССР — Шведен. 2-ча тайм. 16.15 — Кинообозрени. 17.15 — Телезрителяй хаттарашца жоп ду «Праздна» газета волгlатечен «Комсомольское племя» газетай обзор. 7.28 — «Сердало» газета обзор. 8.30 — Концерт. (хоккей хlинца). 14.00 — Пресс-весбога хоккее леладелга дина комментарий «Iалгlайн мехкарий» газетай обзор. 14.25